

Sinteza Raport

a audierii publice „**Omul sau Lista? Ce sistem electoral ne reprezinta cel mai bine interesele?**”,

desfasurata in data de 29 iunie 2007 in Timisoara, Casa Adam Muller Gutenbrunn

Introducere. Cadrul general.

Sistemul actual, cu lista inchisa de partid, experimentat in Romania dupa 1990, asigura o relatie proportionala intre reprezentantii cetatenilor din Parlament si suportul lor electoral, dar nu reuseste sa asigure elementele esentiale ale unei democratii autentice. Cele mai importante neajunsuri, evidentiata din practica, sunt:

- responsabilitatea redusa din partea senatorilor si deputatilor fata de alegatori;
- implicarea minimala a alegatorilor in selectarea celor alesi in Parlament;
- aparitia multor candidati anonimi sau chiar candidati pe care alegatorii nu doresc sa-i voteze, dar care sunt favorizati de catre structurile de conducere ale partidului lor;
- intarirea excesiva a pozitiei liderului partidului, in defavoarea evolutiei si modernizarii partidului, pornind de la baza membrilor sai;
- lipsa unei legaturi autentice, de reprezentare, intre alegatori si alesi.

Utilizarea sistemului de reprezentare proportionala, a fost rafinat de partidele politice romanesti pe parcursul legislaturilor de dupa 1990, atingandu-si limitele superioare de explorare si exploatare a avantajelor si evidentiind multitudinea de difunctionalitati. Cel mai evident si periculos efect este cel al instabilitatii politice, al lipsei parghiilor necesare generarii echilibrului politic.

Modificarea sistemului electoral romanesc devine un deziderat prioritar atat al partidelor politice cat si al majoritatii populatiei.

Toate dezbaterile din jurul temei reformei electorale au evidentiata **introducerea unui sistem de vot uninominal** si s-au purtat, în special, în jurul tipului de vot uninominal pe care ar urma să-l folosim:

- votul uninominal incadrat intr-un sistem electoral care să asigure reprezentarea corecta a partidelor în Parlament, proportionala cu numarul de sustinatori;

sau

- sistem majoritar uninominal “clasic”, care ar conduce la instaurarea sistemului “partidului unic” (de genul majoritarul impune regula).

Pe langa acesta tema centrala, o serie de alte aspecte importante legate de sistemul de vot au fost in atentia partidelor politice, in scopul diferentierii legitimitatii alesilor din cele doua Camere ale Parlamentului, prin reforma electorala:

- vot uninominal pentru ambele Camere ale Parlamentului **sau** vot uninominal doar pentru Senat;
- alegerea tuturor senatorilor si deputatilor prin vot uninominal **sau** alegerea a doar o parte dintre senatori si deputati prin vot uninominal;
- reducerea numarului de senatori si deputati **sau** pastrarea actualului numar de senatori si deputati;

Adancind dezbaterile, fortele politice din Romania au fost puse in fata unor analize privind profunzimea reformei electorale:

- adoptarea scrutinului uninominal pentru toate tipurile de alegeri, inclusiv consiliile locale și județene **sau** doar pentru alegerea parlametarilor;
- reformarea institutiilor cu atributii in domeniul electoral, in special Autoritatea Electorala Permanentă **sau** mentinerea lor în forma actuală;

- adoptarea unui Cod Electoral care să includă, într-o formă unitară, reglementările pentru toate tipurile de alegeri și a referendumului sau modificarea uneia sau mai multora din legile electorale în vigoare. Experiențele au evidențiat că lipsa unui concept unitar, suplu și flexibil, conduce, implicit, la perpetuarea lacunelor, a incoerenței, a ambiguităților și în final, la confuzie, nefuncționalitate și instabilitate.

Sistemul electoral prin care sunt aleși senatorii și deputații are o importanță crucială în influențarea anumitor aspecte ale vieții politice și sociale și are rol de catalizator în reforma partidelor politice românești. Necesitatea consensului pe o formulă agreată de principalele partide parlamentare și susținută de societatea românească reprezintă o necesitate pentru succesul reformei electorale pe care nu o dorim pentru mandat sau două, ci care să asigure o construcție instituțională pe termen lung, indiferent de partidul care la un moment dat sau altul s-ar afla la putere.

Sinteza desfășurării evenimentului de audiere publică.

Audierea publică și-a propus să dezbata ce sistem electoral este potrivit pentru întărirea relației dintre alegători și aleși în România, pentru creșterea competenței politice și a responsabilizării aleșilor în raport cu interesul general al României și în acord cu evoluțiile europene. În acest context, întrebările principale, care și-au căutat răspunsul în cadrul evenimentului, au fost:

1. Care este sistemul electoral care se pretează în România prezenta?
2. Sistemul electoral ales, se va aplica ambelor Camere ale Parlamentului sau există și alt punct de vedere?
3. Sistemul electoral ales se va aplica și la nivelul alegerilor locale?
4. Este necesară revizuirea legislației și unificarea acestora într-un singur pachet denumit Cod Electoral?

Pentru a veni în sprijinul celor interesați în a-și exprima un punct de vedere, Academia de Advocacy și Asociația Pro Democrația au expus pe scurt sistemele electorale cu avantajele și dezavantajele lor, într-o motivație a inițiatorilor și au pus la dispoziție bibliografie în domeniu, care reflectă atât eforturile istorice românești cât și experiențele altor țări europene și nu numai. În mod special, s-a evidențiat propunerea de Cod Electoral, elaborată de Asociația Pro Democrația. Aceasta a fost promovată în rândul partidelor parlamentare, obținându-se un acord de principiu pentru sistemul propus. Motivația și toate materialele bibliografice se regăsesc pe site-ul www.uninominal.audieripublice.ro.

În urma anunțului public și în conformitate cu procedura audierii publice s-au înregistrat înaintea evenimentului 17 depozitii scrise, după cum urmează:

- a) reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale – 4 depozitii scrise;
- b) reprezentanți ai mass media – 5 depozitii scrise;
- c) reprezentanți ai partidelor politice parlamentare – 6 depozitii scrise;
- d) cetățeni români – 2 depozitii scrise.

În urma evenimentului s-a mai înregistrat o depozitie scrisă provenită de la un reprezentant al unui partid neparlamentar din regiunea Vest.

Toate depozitiile colectate sunt expuse publicului larg prin intermediul site-ului www.uninominal.audieripublice.ro.

În timpul evenimentului de audiere publică, s-au înscris pentru depozitii orale, 15 vorbitori, dintre care:

- a) reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale – 4 vorbitori;
- b) reprezentanți mass media – 5 vorbitori;
- c) reprezentanți ai partidelor politice parlamentare din Regiunea Vest – 6 vorbitori.

Înregistrările vorbitorilor se regăsesc, expuse public, pe site-ul www.uninominal.audieripublice.ro.

Concluziile extrase din evenimentul de audiere publica.

A. Concluziile reprezentantilor organizatiilor neguvernamentale:

1. In prezentul sistem electoral parlamentarul este legat direct doar de interesele conducerii de partid;
2. renuntarea la sistemul de liste blocate inseamna pierderea unui pachet de parghii de control ale partidelor politice;
3. prezentul sistem electoral evidentiaza un profund clivaj intre agenda politica si agenda cetateanului;
4. organizatiile neguvernamentale din Romania, in marea lor majoritate, au o retinere in a se relaciona cu spatiul politic, pentru ca nu au reperele necesare in acest domeniu si nu au cultura politica. Implicit nu valorizeaza acest tip de activism.
5. o buna parte a clasei politice nu are reperele necesare de a relationa cu organizatiile neguvernamentale, ca potentiali actori activi in politicile publice.
6. evolutia sociala a Romaniei este direct conditionata de capacitatea si disponibilitatea clasei politice de a se reforma pe ea insasi.

Recomandarile organizatiilor neguvernamentale.

1. eliminarea confuziei semantice a propunerii de sistem electoral – vot uninominal cu compensare (mixt), in vot mixt (50% uninominal, 50% liste);
2. sistemul de vot uninominal sa fie extins si la nivel judetean si local, pentru responsabilizarea alesilor fata de cetateni si agenda acestora din urma.

B. Concluziile reprezentantilor mass media.

1. Introducerea sistemului de vot uninominal cu compensare este necesara pentru Romania prezenta, dar este doar un catalizator pentru reforma clasei politice;
2. modificarea sistemului electoral romanesc este un deziderat prioritar al majoritatii populatiei si al partidelor politice;
3. noul sistem electoral trebuie sa confere viabilitate, coerenta, echilibru si stabilitate;
4. noul sistem electoral ar trebui aplicat atat la nivel judetean cat si local, pentru a raspunde concret agendei cetateanului. De asemenea, prin aplicarea acestui sistem, se va crea o reprezentare responsabila si cuantificabila a alegatorului;
5. tema publica de prioritate pentru reforma clasei politice trebuie sa fie:
 - transparenta procesului de promovare in interiorul partidului;
 - transparenta cheltuielilor si a surselor de finantare a partidelor si politicianilor;
 - crearea unui sistem de evaluare si responsabilizare a alesilor;
 - crearea unor mecanisme de diminuare a traseismului politic, intre alegeri.
6. candidatii partidelor politice care vor intelege sa se puna in acord cu agenda cetateanului, vor castiga un ascendent fata de competitori;
7. initiativele legislative si votul final al fiecarui deputat asupra proiectelor de lege aflate in dezbateri vor trebui sa fie monitorizate si aduse la cunostinta alegatorilor;
8. votul final acordat in comisiile de specialitate si in plen pe proiectele de legi importante pentru comunitatile locale va fi esential pentru evaluarea performantei parlamentarilor intr-un ciclu electoral, evaluare posibila intr-un sistem bazat pe votul uninominal.

Recomandarile extrase din depozitiile reprezentantilor mass media.

1. revizuirea legislatiei si unificarea acestia intr-un singur pachet, denumit Cod Electoral;
2. revizuirea legislatiei pentru desfiintarea sistemului bicameral, intr-un sistem unicameral in Parlamentul Romaniei;

asociația pro democrația

ACADEMIA DE ADVOCACY

Societatea Jurnalistilor Profesioniști

3. evidentierea propunerilor uninominale pentru Camera Deputatilor si pastrarea sistemului de liste pentru Senat. Revizuirea atributiilor celor doua Camere ale Parlamentului.
 4. Principiile de delimitare a colegiilor uninominale sa tina cont de tendintele de constituire a zonelor metropolitane si a polilor de dezvoltare urbana, dar si de disparitatile intraregionale de dezvoltare;
- C. *Inventarul concluziilor reprezentantilor partidelor parlamentare din Regiunea Vest.*
1. sistemul electoral ales va trebui sa aiba in vedere asigurarea proportionalitatii reprezentarii in Parlament;
 2. sistemul electoral bazat pe vot uninominal va schimba ierarhiile in interiorul partidelor. Autoritatea unui politician va fi certificata prin combinatia dintre voturile cetatenilor si voturile din interiorul partidului din care face parte;
 3. sondajele de opinie vor fi un instrument de ierarhizare a candidailor de partid, in sistemul electoral bazat pe vot uninominal;
 4. sistemul electoral bazat pe vot uninominal cu compensare sa aiba aplicabilitate pentru ambele Camere ale Parlamentului;
 5. propunerea de sistem electoral, bazat pe vot uninominal cu compensare, creaza dificultati in alegerea circumscriptiilor uninominale;
 6. sistemul de vot uninominal cu compensare responsabilizeaza atat candidatii cat si partidele politice la nivel local (in proportie de 50% din mandate);
 7. introducerea sistemului electoral bazat pe vot uninominal cu compensare, este prematur pentru Romania prezenta. Acest sistem nu solutioneaza problemele partidelor politice din Romania.

Recomandarile extrase din depozitiile reprezentantilor partidelor parlamentare din Regiunea Vest.

1. pastrarea sistemului electoral actual sau, la alegere, un sistem electoral proportional cu lista inchisa sau sistem electoral de vot preferential;
2. elaborarea unui sistem electoral cat mai proportional posibil, care sa nu dezavantajeze partidele, legal constituite, ale minoritatilor de pe teritoriul Romaniei. Se recomanda stabilirea prin lege a mandatelor minoritatilor, indiferent de sistemul electoral, bazat pe date statistice rezultate din recensaminte periodice.
3. se recomanda ca alegerile locale si judetene sa aplice sistemul electoral de vot uninominal in doua tururi, o propunere si pe de alta parte sistemul electoral cu vot uninominal compensat se poate extinde pana la nivel local si judetean, alta propunere;
4. se recomanda introducerea obligatiei de votare a cetatenilor, pentru cresterea reprezentativitatii celor alesi si scaderea varstei de acces la vot.
5. se recomanda reducerea pragului electoral cu 1-2%
6. se recomanda legiferearea mecanismelor de vot prin corespondenta si/sau electronic, care sa aiba in vedere diminuarea fraudelor.

D. Inventar al concluziilor depozitiilor colectate numai in scris.

1. sistemul electoral cu vot uninominal compensat stimuleaza reforma clasei politice din Romania;
2. sistemul electoral cu vot uninominal compensat ar trebui aplicat si la nivel local si judetean;
3. pentru comunitatile mici sistemul electoral cu vot uninominal compensat este dezavantajos, fara un proces de coagulare al acestora;
4. orasele mari cu peste 200.000, locuitori sa primeasca statutul de judet, sa nu mai fie tutelate de o veriga intermediara judeteană.

asociația pro democrația

ACADEMIA DE ADVOCACY

Societatea Jurnalistilor Profesioniști

Recomandari extrase din depozitiile colectate numai in scris.

1. reducerea pragului electoral la 2-3 % si rducerea numarului de colegii la 2, respectiv 4;
2. revizuire legislatiei si Constitutiei Romaniei luand ca model sistemul electoral american si Constitutia SUA, promovand candidaturi independente de politicieni. Revizuirea perioadelor mandatelor celor alesi in Parlament, in raport cu Presedintele Romaniei, pentru pastrarea continuitatii si limitarea realegerii aceluiasi candidat la maxim 2 mandate.

Concluzii finale:

1. Intr-o proportie majoritara, depozitiile si opiniile colectate sustin reforma sistemului electoral, prin vot uninominal cu compensare;
2. Intr-o proportie majoritara, depozitiile si opiniile colectate evidentiaza necesitatea refomei clasei politice, sistemul electoral fiind doar un stimulent si nu o solutie a acesteia.
3. Necesitatea identificarii unui sistem electoral, care sa armonizeze agendele politice cu agenda cetateanului, pe necesitatile socio-economice regionale.
4. Intr-o proportie majoritara, depozitiile si opiniile colectate evidentiaza revizuirea legislatiei si unificarea ei intr-un pachet, denumit Cod Electoral.

S-au colectat si amendamente la propunerea de Cod Electoral initiata de Asociația Pro Democratia si sustinuta principial de partidele parlamentare care se regasesc in anexa 1, la prezentul raport sinteza.

Prezenta semnificativa a publicului larg, din randul universitarilor, mediului politic regional si local, mediului asociativ, mediului de afaceri si mass media, a demonstrat interesul ridicat, pentru tematica pusa in discutie.

Avand in vedere aria regionala de colectare a depozitiilor si opiniilor prin procedura de audieri publice, organizatorii recomanda, replicarea acestui sistem de consultare publica si in celelalte regiuni ale Romaniei pentru colectarea motivata a cat mai multor depozitii care sa reflecte caracterul consensual al diverselor grupuri interesate ale societatii civile din Romania. Rezultatul final va evidentia sistemul electoral liber acceptat de cetatenii Romaniei, pentru noua etapa de democratie participativa.

Timisoara la 25 iulie 2007

Anexa 1 – amendamente la propunerea de Cod Electoral a Asociatiei Pro Democratia.

ANEXA 1.

Ilona Mihaies

Presedinte executiv
Centrul Euroregional pentru Democratie
Str. Semenik Nr. 10
300035 Timisoara

Propuneri legate de proiectul depus :

Proiectul de Lege

Propunerile de candidați se depun la birourile electorale de circumscripție care funcționează la nivelul la care sunt aleși candidații respectivi, cel mai târziu cu **30** de zile înainte de data alegerilor.

Propunere CED

*Propunerile de candidati se depun la birourile electorale de circumscripție care funcționează la nivelul la care sunt aleși candidații respectivi, cel mai târziu cu **60** de zile înainte de data alegerilor.*

Motivație: accesul cetatenilor la informatii asupra candidatilor nu trebuie ingradit de un timp scurt, limitat doar 30 de zile.

Dr. ing. Viorel Sasca

Membru supleant al BNC-PNTCD

*(2) *Dacă funcția pentru care se candidează se ocupa prin vot uninominal sau prin numire, la desemnarea candidatului se aplica procedura votului uninominal.

Proiectul de lege propus mentine pragul electoral la 5% si adauga alternativa cu castigarea a 3 colegii electorale la Senat, respectiv 6 colegii electorale la Camera Deputatilor. Aceste baremuri ridicate slabesc competitia, deoarece elimina partidele cu o audienta mai scazuta, lasa nereprezentat un procent important din electorat si descurajeaza votul pentru partidele care sunt in zona pragului electoral cu consecinte negative asupra participarii populatiei la procesul electoral si a reprezentarii unor curente politice importante. Plaja de alegere a electoratului este restransa la cel mult 5-6 partide prin aceste baremuri ridicate, iar o mare parte din electorat, dezamagit de prestatia partidelor parlamentare, nu va participa la vot neexistand alte alternative viabile, adica partide cu sanse de a intra in parlament. Cred ca reducerea pragului electoral la 2-3 % si a numarului de colegii la 2, respectiv 4, ar fi benefica pentru competitia politica, pentru o reprezentare parlamentara mai larga si pentru cresterea participarii electoratului la alegeri, fara sa se produca o fragmentare periculoasa a corpurilor alesilor.

Toró T. Tibor

deputat, grupul parlamentar al UDMR

Szilágyi Zsolt

deputat independent

Amendamente la proiectul de Lege pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului,
adoptat de Senat, în ședința din 28 iunie 2004

1. Art. 3.

După alin. (6) se introduc două aliniate noi (6₁) și (6₂):

(6₁) Pentru garantarea reprezentării parlamentare a minorităților naționale, se asigură, în limitele prezentei legi, fiecărei minorități naționale un număr de mandate de deputat respectiv senator, respectând principiul reprezentării proporționale. Stabilirea numărului orientativ de mandate se face prin raportarea numărului persoanelor aparținând unei

minorități naționale, conform datelor oficiale ale ultimului recensământ general al populației la normele de reprezentare prevăzute la alin. (2) și (3), la care se adaugă un mandat pentru ceea ce depășește o treime din norma de reprezentare. În cazul persoanelor aparținând unei minorități naționale, a căror număr este sub norma de reprezentare prevăzută la alin. (2), dar depășește 5% din această cifră, se asigură un mandat de deputat, peste numărul total de mandate, rezultat din norma de reprezentare.

(6₂) Numărul orientativ de mandate de deputat, respectiv senator, asigurat pentru persoanele aparținând fiecărei minorități în parte, în limitele prezentei legi, sunt prevăzute în anexa nr. 2, aceasta făvând parte integrantă a legii.

Motivație:

Prin aplicarea consecventă a metodei propuse pentru a asigura, a reparta pe circumscripții electorale și a atribui mandate separate minorităților naționale:

- se pune în practică într-un mod mai adecvat prevederile constituționale privind reprezentarea parlamentară a persoanelor aparținând minorităților naționale (art. 62, alin (2) al Constituției),
- se respectă mai fidel principiul proporționalității reprezentării,
- se crează posibilitatea unui pluralism politic real în cadrul comunităților naționale ale minorităților, ceea ce conduce la întărirea democrației

2. Art. 4.

Articolul 4. va fi înlocuit cu următoarea formulare nouă:

(1) În sensul prezentei legi, prin minorități naționale se înțeleg numai comunitățile etnice sau naționale istorice, care corespund prevederilor art. 3, alin. (6¹).

Motivație:

În documentele Consiliului European, respectiv în documentele organizațiilor de reprezentare a minorităților în cauză este consacrat acest termen.

(2) Pentru obținerea mandatelor prevăzute în anexa nr. 2., pentru fiecare minoritate națională în parte pot participa la alegeri numai organizațiile cetățenilor aparținând unei minorități naționale (numite în textul legii în continuare organizații ale minorităților) în cauză.

(3) Numărul efectiv de mandate atribuite organizațiilor unei minorități naționale poate fi mai mic sau mai mare decât numărul orientativ de mandate stabilit în anexă, în funcție de numărul voturilor valabil exprimate, totalizate pe țară, în favoarea organizațiilor minorității în cauză, raportat la numărul mediu pe țară a voturilor valabil exprimate necesare pentru obținerea unui mandat, numit în continuare coeficient electoral mediu pe circumscripție.

(4) Organizațiile unei minorități naționale, ale căror voturi însumate pe țară sunt sub coeficientul electoral mediu pe circumscripție, au dreptul, împreună, la un mandat de deputat, peste norma de reprezentare, numai dacă totalitatea pe țară a numărului de voturi valabil exprimate, obținute de acestea depășește 5% din coeficientul electoral mediu pe circumscripție.

(5) Pot depune candidaturi organizațiile minorităților naționale legal constituite care prezintă la Biroul Electoral Central o listă cu membrii acestora. Numărul membrilor nu poate fi mai mic de 1% din numărul total al cetățenilor care la ultimul recensământ s-au declarat ca aparținând minorității respective, dar cel puțin 100.

Motivație:

- Eliminarea sintagmei “ reprezentate în Parlament” folosit în textul adaptat de Senat este necesară pentru a elimina tratamentul discriminatoriu nejustificat pentru acele organizații, care actualmente nu au reprezentare parlamentară.

- Scăderea numărului minim al membrilor la o organizație care dorește să participe la alegeri se impune pentru a restabili proporționalitatea – și astfel eliminarea tratamentului discriminatoriu – cu partidele politice. Conform legii partidelor politice, acestea trebuie să prezinte un număr minim de 25.000 membri pentru a se constitui, ceea ce raportat la întreaga populație a României, abia depășește 0,1% din populație. Deci proporția propusă de 1% fiind aproape cu o ordine de mărime mai mare, este suficient pentru a “justifica” tratamentul preferențial.

(6) Dacă numărul necesar de membri pentru îndeplinirea condițiilor prevăzute la aliniatul (5) este mai mare de 3000 de persoane, lista membrilor trebuie să cuprindă cel puțin 3000 de persoane domiciliat într-un număr de cel puțin atâtea județe, care corespunde cu 40% din numărul județelor în care minoritatea în cauză are o prezență semnificativă, dar nu mai puțin de 100 de persoane pentru fiecare dintre aceste județe. Se consideră prezență semnificativă a unei minorități naționale într-un județ, dacă aici domiciliază cel puțin 1500 de persoane aparținând minorității în cauză.

Motivație:

Argumentație asemănătoare de la aliniatul precedent: eliminarea discriminării minorităților naționale, prin restabilirea proporțiilor față de condițiile stabilite pentru partidele politice privind acoperirea teritorială (18 județe și municipiul București, ceea ce reprezintă cca. 40% din numărul total de județe.

- (7) *Coincide cu formularea art. 4. alin. (5) în varianta adoptată de Senat.*
- (8) *Coincide cu formularea art. 4. alin. (7) în varianta adoptată de Senat, cu deosebirea că referirea în textul ei se face la alin.(4).*
- (9) *Coincide cu formularea art. 4. alin. (8) în varianta adoptată de Senat, cu deosebirea că referirea în textul ei se face la alin.(4).*
- (10) *Coincide cu formularea art. 4. alin. (10) în varianta adoptată de Senat, cu deosebirea că referirea în textul ei se face la alin.(5).*

3. Art. 5.

În textul alin. (5) sintagma „...cel puțin 5% din numărul total al alegătorilor...” se înlocuiește cu „...cel puțin 700 de alegători...”

Motivație:

Conform Legii partidelor politice, pentru a înființa un partid politic, sunt necesari cel puțin 700 de membri într-un județ, în consecință nu se justifică impunerea unui număr mai mare de susținători.

În textul alin. (9) după „Organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale” se introduce sintagma „cuprinse în tabelul B. al anexei nr. 2”.

Motivație:

Pentru o formulare mai precisă și univocă.

4. Art. 47.

La alin. (8) se elimină din textul lit. b) sintagma „...precum și de organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale legal constituite...” și se introduce în continuare o nouă literă b¹):

b¹) După epuizarea listelor depuse de partidele și alianțele politice sau electorale fără reprezentare în Parlament, se trec pe buletinele de vot listele organizațiilor minorităților naționale, minoritățile fiind luate în ordinea din anexa nr. 2., iar în cazul fiecărei minorități, ordinea între patruleterele cu listele de candidați ale organizațiilor participante se stabilește prin tragere la sorți.

Motivație:

Buletinul de vot este structurat după o logică clară, totodată asigură echitate, ceea ce ajută la exprimarea votului electoratului din rândul minorităților naționale..

5. Art. 57.

În textul alin. (1) limita de „*minimum 50%*” se modifică la „*minimum 30%*”.

Motivație:

Pentru a da posibilitatea și partidelor regionale de a avea acces la mass media în campania electorală

6. Art. 68.

Textul alin. (8) se modifică prin eliminarea restului, rămânând numai formularea:

(8) Sunt interzise afișele electorale care combină culorile, astfel încât să evoce în mod evident drapelul României.

Motivație:

Nu există combinație de culori care să nu evoce drapelul vreunui stat din lume, astfel se creează posibilitate pentru contestații nejustificate și procesul electoral este perturbat.

7. Art. 72.

- La alin. (5) se modifică cifra observatorilor interni acreditați la o secție de votare de la „un observator” la „**cel mult trei**”

- În textul alin. (8), a doua propoziție se completează în continuare cu „**..., respectiv a contacta Biroul Electoral de Circumscripție, dacă consideră, că în urma sesizării, președintele biroului secției de votare nu a soluționat în mod satisfăcător neregularitatea semnalată.**”

Motivație:

Acceptarea unui număr mai mare de observatori interni mărește transparența procesului electoral.

8. Art. 87.

- La alin. (2) lit a) se elimină sintagma „... și candidați independenți...”

Motivație:

Impunerea pragului de 5% pentru candidații independenți, care își depun candidatura numai într-o singură circumscripție electorală, anulează posibilitatea chiar și teoretică de a obține mandat în majoritatea județelor

- Se introduce, după alin. (2), un nou aliniat (2¹) cu textul:

(2¹) Nu se aplică pragul electoral pentru organizațiile minorităților naționale.

Motivație:

Organizațiile minorităților naționale concurează doar pentru mandate stabilite pe baza principiului reprezentării proporționale, deci nu se justifică impunerea unui prag electoral pe întreaga țară.

9. Art. 88.

Se elimină alin. (8).

Motivație:

Se reglementează prin art. 88¹.

10. Art. nou 88¹

Se introduce un articol nou 88¹. cu textul:

(1) Mandatele care asigură reprezentarea parlamentară a minorităților naționale din anexa nr. 2, potrivit art. 62. alin. (2) din Constituție, se atribuie în modul următor:

asociația pro democrația

ACADEMIA DE ADVOCACY

Societatea Jurnalistilor Profesioniști

(a) Se verifică dacă numărul orientativ de mandate cuprinse în anexa nr. 2 corespunde cu cifra ce se obține prin raportarea numărului total al voturilor valabil exprimate, obținute pe țară de toate organizațiile unei minorități naționale, la coeficientul electoral mediu pe circumscripție. Dacă diferența este mai mare decât jumătate din coeficientul electoral mediu pe circumscripție, se corectează numărul de mandate ce urmează să fie atribuite minorității respective, adăugând sau scăzând diferența rotunjită la număr întreg la cifrele privind numărul de mandate din tabelul A. al anexei nr. 2.

(b) Repartizarea mandatelor pe circumscripții electorale, în primă fază, se face prin stabilirea pentru fiecare circumscripție a mandatelor corespunzătoare unui număr de voturi valabil exprimate egal cu coeficientul electoral mediu pe circumscripție.

(c) Repartizarea restului mandatelor pe circumscripții se face în ordinea descrescătoare a voturilor neutilizate rămase din primă etapă pentru fiecare circumscripție, până la epuizarea mandatelor.

(d) Mandatele repartizate, conform lit. b) și c) pentru fiecare circumscripție în cauză se atribuie proporțional cu voturile valabile obținute de fiecare organizație în circumscripția respectivă.

(2) Mandatul de deputat stabilit pentru fiecare minoritate națională din anexa nr. 2, tab. B, se atribuie organizației minorității respective, care a obținut cele mai multe voturi valabile însumate pe țară, iar repartizarea acestuia se face pentru acea circumscripție în care sau adunat cele mai multe voturi valabile pentru minoritatea națională în cauză. În cazul egalității de voturi valabile, atribuirea mandatului se face prin tragere la sorți.

Motivație:

Metoda aleasă pentru calculul numărului efectiv de mandate, repartizarea acestora pe circumscripții, respectiv atribuirea lor este simplă, transparentă și aduce cel mai aproape rezultatul de voința electoratului aparținând minorităților naționale.

11. Art. 90.

Se elimină lit. j) din alin. (1)

Motivație:

Se reglementează prin art. 88¹.